

Økologikontrollen i år 2015

Denne rapport beskriver resultaterne af økologikontrollen udført i Danmark i 2015 i henhold til EU's økologiforordning¹, jf. bekendtgørelsen om økologiske fødevarer og økologisk akvakultur m.v.²³

Økologikontrollen udføres af Fødevarestyrelsens kontrolafdelinger.

Rapporten omhandler ikke kontrollen i storkøkkener i henhold til bekendtgørelsen om økologisk storkøkkendrift⁴.

Antal virksomheder omfattet af kontrolordningen:

TABEL 1

Antal virksomheder, herunder nye og ophørte, fordelt på virksomhedstyper

Virksomhedstyper	Ultimo 2014	Nye	Ophørte	Ultimo 2015	Tilvækst	Tilvækst i procent
Primærvirksomheder mv.*	24	3	1	26	2	8
Detailvirksomheder	216	70	30	256	40	19
Engrosvirksomheder	1212	295	143	1364	152	13
• Uden behandling	755	204	109	850	45	6
• Med behandling	457	91	34	514	57	12
I alt	1452	368	174	1646	194	13

*Primærvirksomheder m.v.: Akvakulturbrug, spirevirksomhed samt forhandling af petfood med animalsk indhold

¹ Rådets forordning (EF) nr. 834/ 2007 af 28. juni 2007 om økologisk produktion og mærkning af økologiske produkter og om ophævelse af forordning (EØF) nr. 2092/ 91

² Bekendtgørelse nr. 1404 af 3. december 2015 om økologiske fødevarer og økologisk akvakultur m.v.

³ Jf. data udtrukket fra Fødevarestyrelsens IT-systemer juni 2016.

⁴ Bekendtgørelse nr. 420 af 24. april 2013 om økologisk storkøkkendrift

TABEL 2**Antal virksomheder omfattet af økologikontrolordningen*, 2005 -2015**

	Primærvirksomheder**	Engrosvirksomheder med behandling	Engrosvirksomheder uden behandling	Detailvirksomheder	Virksomheder i alt
2005		227	267	113	607
2006	4	233	359	105	701
2007	6	267	323	138	734
2008	5	325	419	167	916
2009	5	348	433	186	972
2010	7	365	530	209	1111
2011	9	377	524	202	1112
2012	11	394	648	200	1253
2013	16	430	699	217	1362
2014	24	457	755	216	1452
2015	26	514	850	256	1646

* Antal virksomheder pr. 31. december det pågældende år.

** *Primærvirksomheder m.v.*: Akvakulturbrug, spirevirksomhed samt forhandling af petfood med animalsk indhold

Kontrollens dækning af relevante kontrolpunkter

Ifølge EU's økologiforordning⁵ skal virksomheder omfattet af økologikontrol modtage mindst ét årligt fysisk kontrolbesøg. Da den danske økologikontrol bliver udført som en integreret del af den generelle fødevarerkontrol sikres grundlæggende en meget bred kontroldækning, ofte med flere årlige kontrolbesøg, jf. den gældende vejledning om kontrolfrekvenser i henhold til fødevarerlovgivningen. Tilsynsfrekvenserne for fødevarerkontrollen fastlægges ud fra en vurdering af risiko og væsentlighed, dvs. f.eks. ud fra virksomhedens størrelse, kompleksitet og tidligere kontrolresultater.

Udover de generelle retningslinjer for kontrolfrekvenser i henhold til fødevarerlovgivningen, er der i vejledningen om økologikontrol fastlagt, at der i løbet af et kalenderår skal udføres stikprøvekontrol inden for en række nærmere definerede kontrolområder. Dette krav gælder for virksomhederne, som har været omfattet af økologikontrolordningen i hele kalenderåret. I 2015 er dette opfyldt for mindst 99,7 % af virksomhederne⁶.

⁵ Rådets forordning (EF) Nr. 834/ 2007 af 28. juni 2007 om økologisk produktion og mærkning af økologiske produkter og om ophævelse af forordning (EØF) nr. 2092/ 91.

⁶ Antallet af virksomheder, der har været omfattet af økologikontrol i hele kalenderåret, er 1239, og der er gennemført den foreskrevne økologikontrol på i alt 1235 af disse – svarende til 99,7 %.

Overtrædelser og sagsopfølgning

TABEL 3

Antal overtrædelser hos virksomheder under økologikontrol, der har medført indskærpelser, påbud eller forbud samt bødeforlæg, politianmeldelser eller periodevise forbud mod salg af økologiske fødevarer

Virksomhedstyper	Antal overtrædelser*	Antal virksomheder ultimo 2015	Antal overtrædelser i % af antal virksomheder
Primærvirksomheder	1	26	0
Detailvirksomheder	10	256	4
Engrosvirksomheder	92	1364	7
• uden behandling	32	850	4
• med behandling	60	514	12
I alt	103	1646	6

*: De 103 overtrædelser er konstateret hos i alt 79 virksomheder, da der er konstateret af 2 eller flere overtrædelser på nogle af virksomhederne.

TABEL 4:

Antal overtrædelser hos ikke-økologikontrollerede virksomheder, der har medført indskærpelser, påbud eller forbud samt bødeforlæg, politianmeldelser eller periodevise forbud mod salg af økologiske fødevarer

Virksomhedstyper	Antal overtrædelser
Primærvirksomheder	0
Detailvirksomheder	8
Engrosvirksomheder	30
• uden behandling	29
• med behandling	1
I alt	38

TABEL 5

Overtrædelser hos virksomheder under økologikontrol fordelt på sagsopfølgings-/sanktioneringskategorier og kontrolområder

	Regnskab	Dokumentation /modtagekontrol	Anmeldelse	Mærkning/produkt sammensætning	Import	Adskillelse	I alt
Indskærper	23	36	9	19	5	6	98
Påbud/forbud	1	0	0	0	0	0	1
Bødeforlæg, politianmeldelser	2	1	1	0	0	0	4
I alt	26	37	10	19	5	6	103

TABEL 6

Overtrædelser hos ikke-økologikontrollerede virksomheder fordelt på sagsopfølgings-/sanktioneringskategorier og kontrolområder af ikke økologikontrollerede virksomheder

	Anmeldelse	Mærkning	I alt
Indskærper	33	3	36
Påbud/forbud	0	0	0
Bødeforlæg, politianmeldelser	2	0	2
I alt	35	3	38

TABEL 7

Alle overtrædelser fordelt på kontrolområder

Virksomheds-typer	Regnskab	Dokumentation /modtagekontrol	Mærkning/produkt-sammensætning	Import	Adskillelse	Anmeldelse	I alt
Primærvirksomheder	0	0	0	1	0	0	1
Detailvirksomheder	2	3	8			5	18
Engrosvirksomheder	24	34	14	4	6	40	122
• uden behandling	4	17	2	1	2	35	61
• med behandling	20	17	12	3	4	5	61
I alt	26	37	22	5	6	45	141

TABEL 8

”Overtrædelsesprocenten” med udgangspunkt i alle overtrædelser, bortset fra overtrædelser, der kun har medført indskærpelser, for årene 2005 – 2015

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Antal virksomheder under økologikontrol	607	697	734	916	972	1111	1112	1253	1362	1452	1646
Antal overtrædelser	3	14	6	12	3	6	5	5	10	12	7
Overtrædelsesprocent	0,5	2,0	0,8	1,3	0,3	0,5	0,4	0,4	0,7	0,8	0,4

Antal virksomheder: Antal virksomheder omfattet af økologikontrolordningen pr. 31. december

Overtrædelsesprocent: $100 \times \text{antal overtrædelser} / \text{antal virksomheder}$

TABEL 9**”Overtrædelsesprocenten” med udgangspunkt i alle overtrædelser for årene 2012 – 2015**

	2012	2013	2014	2015
Antal virksomheder under økologikontrol	1253	1362	1452	1646
Antal overtrædelser	99	125	113	141
Overtrædelsesprocent	7,9	9,2	7,8	8,6

Overtrædelser fulgt op af indskærpelser er først opgjort centralt fra 2012

Antal virksomheder: Antal virksomheder omfattet af økologikontrolordningen pr. 31. december

Overtrædelsesprocent: 100 x antal overtrædelser / antal virksomheder

Konklusion

Der ses i lighed med de foregående år relativt få overtrædelser, der har givet anledning til sanktionerne påbud/forbud, bødeforlæg, politianmeldelse eller periodevise forbud mod salg af økologiske fødevarer.

Opgørelsen viser, at der lige som ved den øvrige fødevarerkontrol, gives relativt mange indskærpelser. Disse vedrører primært *regnskab/dokumentation*, men også i høj grad *anmeldelse* (dvs. påbegyndelse af nye/ændrede aktiviteter uden anmeldelse) og *mærkning/sammensætning*.

Overtrædelsesresultaterne anvendes løbende, bl.a. ved planlægning af Fødevarestyrelsens kontrolkampagner. I 2013 gennemførtes en kontrolkampagne vedr. import af økologiske fødevarer fra tredjelande, i 2014 en kontrolkampagne vedr. økologi-regnskab/dokumentation, hvor også indgik kontrol af, at aktiviteter var korrekt anmeldt og omfattet af procedurerne nævnt i virksomhedens økologirapport, og i 2015 en kampagne vedr. reglerne om indhold og sammensætning af økologiske fødevarer.

Kontrolkampagnerne afrapporteres særskilt.

Overordnet set vurderes det, at resultatet vedrørende den gennemførte økologikontrol på alle⁶ de økologikontrolkrævende virksomheder samt det relativt lille antal overtrædelser, er et udtryk for, at økologikontrollen fungerer tilfredsstillende, dvs. er effektiv og forebyggende.